

Oświadczenie złożone przez senatora Ryszarda Knosalę na 52. posiedzeniu Senatu w dniu 9 kwietnia 2010 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Ewy Kopacz

Niedawno minął pierwszy kwartał, od kiedy obowiązują nowe przepisy zmieniające kompetencje w zakresie powoływania państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych. Wspomniana nowelizacja budziła zastrzeżenia w szczególności ze strony państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych, którzy na rzecz starostów utracili prawo powoływania państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych. Na etapie prac legislacyjnych podnoszone były wątpliwości, czy odejście od struktury podległości pionowej, w której inspektorzy powiatowi podlegają inspektorowi wojewódzkiemu, nie wpłynie na sprawność działania inspekcji. Istniały obawy, że podporządkowanie starostom struktur powiatowych inspekcji utrudni sprawowanie nadzoru nad państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi przez inspektorów wojewódzkich. Wskazywano ponadto na ograniczenie możliwości szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia sanitarnego bądź epidemiologicznego.

Niedawno dotarły do mnie sygnały o zamiarze dokonania dalszych zmian w organizacji i funkcjonowaniu tych służb. Jednym ze skutków proponowanych zmian miałyby być pozbawienie wojewódzkich służb sanitarno-epidemiologicznych możliwości uzyskiwania dochodów – rozumianych jako dochody własne danej jednostki – z tytułu przeprowadzania przez dział laboratoryjny badań o charakterze komercyjnym. Obecnie, w przypadku niektórych wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych, usługi takie stanowią nawet 75% ogólnej liczby przeprowadzanych badań, a dochody uzyskane w ten sposób są istotnym źródłem finansowania działań inspekcji szczebla wojewódzkiego.

Istnieją obawy, że wejście w życie wskazanej zmiany może doprowadzić do znacznego uszczuplenia puli środków finansowych, jakimi dysponuje inspekcja. Może to z kolei oznaczać poważne problemy z utrzymaniem wykwalifikowanych pracowników, niezbędnych do obsługi wysokiej klasy sprzętu pomiarowo-badawczego i diagnostycznego. Wskazane wyżej okoliczności skutkować mogą także wystąpieniem problemów z utrzymaniem systemu zarządzania jakością w laboratorium inspekcji oraz utratą akredytacji przez to laboratorium. W efekcie tego należy spodziewać się wzrostu kosztów działalności, ponieważ niektóre badania będą musiały być zlecane laboratoriom z akredytacją. Ponadto, w niektórych przypadkach, zagrożone może być wykonywanie zadań ustawowych nałożonych na inspekcję, na przykład z powodu braku pracowników.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest służbą w zasadniczy sposób odpowiedzialną za podejmowanie działań w celu zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych. Sprawne działanie inspekcji ma zatem bezpośredni i istotny wpływ na bezpieczeństwo w obszarze zdrowia publicznego. Konieczność zapewnienia należytej jakości i sprawności działań inspekcji nabiera jeszcze większego znaczenia, jeśli zważyć na fakt, że w obecnych czasach coraz powszechniejsze staje się zagrożenie o charakterze epidemiologicznym. W tym miejscu należy podkreślić, że wszelkie zmiany powodujące zachwianie się sprawności działania wskazanych służb są nierozzerwalnie związane z ryzykiem, które może się zmaterializować, na przykład w momencie wystąpienia zagrożenia epidemią.

Dlatego też zwracam się do Pani Minister z prośbą o ocenę działania służb w warunkach podporządkowania inspekcji powiatowych starostwom. W szczególności proszę o informację, czy w okresie tym odnotowano jakiegokolwiek sygnały mogące świadczyć o obniżeniu sprawności działania inspekcji.

Ponadto proszę także o wskazanie, czy według Pani Minister uzasadnione mogą być, zaprezentowane wyżej, obawy związane ze zmianami w zakresie zasad przeprowadzania badań komercyjnych.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala